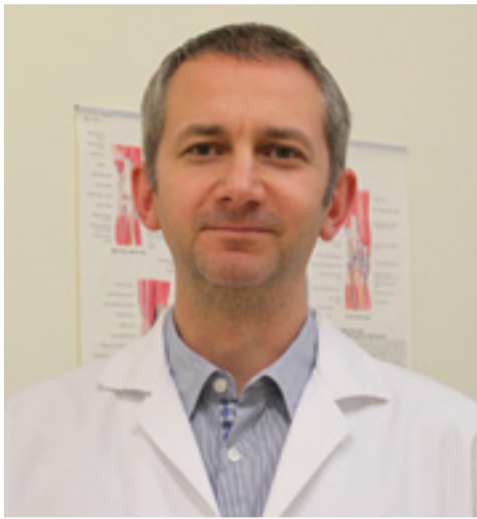

Ortopeed Vahur Metsna: „Meeskonnatöö on mulle oluline!”

Dr Vahur Metsna

Ida-Tallinna Keskhaigla ortopeedia osakonna üks pikaajalisi arste Vahur Metsna kinnitab, et kodused seinad ning toetavad kolleegid on need, mis hoidnud teda poolteist aastakümnet just siin haiglas tööl.

Dr Metsna on varajasest noorusest tundnud huvi meditsiini valdkonna vastu – just 13-aastaselt saadud ning raskelt paranenud põlvevigastus oli see, mis patsiendina pani meditsiini ja sinasõprust tegema ja elukutselise otsuse langetama. Seetõttu ei olnud keskkoolipoisina Seppo Kliinikus sanitarina tööd alustada mingi raskus – just seal sai ta maiku õigest meditsiinitööst, puutudes kokku vere ja äralõigatud jäsemetega. Samuti sai siit alguse tutvus mitme hea kolleegiga – Arne-Lembit Kõöp, Vjatseslav Zahharov, Uku Truupõld ja Andres Kõöp on need, kes veel tänagi ITKs töötavad ning on olnud tunnustajaks aastate jooksul toimunud arengutele.

Töö õpetab väärtustama elu

Ortopeedia on Keskhaiglas olnud aastakümneid kirurgiakliiniku keskne tähelepanuvääriv valdkond. Dr Metsna sõnul sujub ortopeedia osakonnas töö just seetõttu, et ollakse ühtne ja koos edasiliikuv meeskond. „Vaidlevad ideed, mitte inimesed,” sõnab Metsna, lisades, et tänaseks on spetsialiseerumisprotsess jõudnud tasemele, kus kõik osakonna arstid on leidnud endale sobiva

kitsama ortopeedilise valdkonna. Samas on töö, mida igapäevaselt tehakse, omavahel nii tihedalt seotud, et keerulisemates olukordades küsitakse nõu kolleegidelt ning püütakse koos leida edasiviivaid lahendusi.

Dr Metsna kinnitab, et asjatundlikust ja ühtehoidvast meeskonnast algab edasimineku nii haigla sees kui ka laiemalt. Uute kolleegide lisandumisel arutatakse omavahel läbi, kuidas üks või teine inimene võiks kollektiivi sobida – sel aastal lisandus dr Raukas, kes on meeskonda suurepäraselt sulandunud.

Uurides dr Metsnalt, kuidas tema töökorraldus on igapäevaselt seatud, sõnab ta, et tööaeg kulub opereerimisele ja patsientide konsulteerimisele. Operatsioonituppa tahaks muidugi pääseda oluliselt rohkem, kui hetkeolukord seda võimaldab. Metsna meenutab, et kunagi noore arstina alustades oli tema jaoks ääretult oluline viia läbi võimalikult palju lõikusi – nüüd aga tunneb ta, et mõne kirurgilise oskuse omandamisest palju tähtsam on kindlustada ühise eesmärgi nimel laitmatult töötav struktuur, mis loob eeldused nii üksikisiku kui ka organisatsiooni järjepidevaks arenguks.

Sellesse aastasse jääb Vahur Metsna jaoks ka isiklik suurem kordaminek – kevadel sai kaitstud doktoritöö. Siinkohal tänab dr Metsna kolleegide usalduse ja vastutulelikkuse eest, mis laskisid töö kõrvalt õpingud lõpetada.

Uurides, mis on Metsnat hoidnud mujale väljakutseid otsima minemast, sõnab ta, et üks ikka haigla kodune keskkond ning meeskond, mis on saanud aastate jooksul nii omaseks, et ei kujutagi ette mujal töötamist. „Juba noore arstina tundsin, et mujale praktikale minema oli minu jaoks midagi ebamugavat. Tegin küll ära kõik, mis vaja, kuid hing ihkas ikka Keskhaiglasse tagasi – siin tundsin ja tunnen end kõige mõnusamalt, olen omade keskel. Ehk olen seetõttu jäänud ilma tööalastest „pea ees vette hüppamisest”, kuid ma ei kahetse midagi,” sõnab Metsna.

Algav aasta – rohkem aega iseendale ja lähedastele

Mida aga soovida algavalt aastalt nii endale kui sõpradele-kolleegidele? Ortopeed sõnab, et kindlasti tuleks leida seni-

est enam aega töömõtetest vabale ajale. Kui doktoritööga paralleelselt jõudis ta vaid meditsiinkirjandust lugeda, siis nüüd võiks leida aega ka selleks, et süveneda näiteks ajalooraaamatusse.

Lisaks muidugi soov hoida keha ja vaim tasakaalus. Suhtlemine meditsiinkaugete sõpradega pakub võimaluse lõigata end välja töömõtetest. Musikaalselt lõõgastust pakuvad erinevad muusikastiilid Arvo Pärdist Metallicani, lisaks annavad hea toonuse rattasõit, suusatamine ja looduses viibimine – siinkohal tuleb appi maakodus rassimine. Metsa langetamine – nagu Metsna ise ütleb – on see, mis Võrumaa avarustes pakub rõõmu ja teeb tervisele head. Just tervis on see, mida tasub soovida ka teistele – ning oskus elust rõõmu tunda ilma üleliia tarbimata.

“Keerulisemates olukordades küsitakse nõu kolleegidelt ning püütakse koos leida edasiviivaid lahendusi

Osakonna tööd silmas pidades soovib Vahur Metsna, et ortopeedia osakonna spetsialiseerumisprotsess jõuaks lõpule ning kajastuks ka haigla struktuuris. Metsna rõhutab, et eriala saab areneda kitsale valdkonnale keskenduvate meeskondadena ja ei nõustu kriitikaga, mis näeb spetsialiseerumises vaid meditsiiniabi killustumist. Meie haiglas on spetsialiseerumise positiivseks näiteks lülisambakeskus. Järgmine kompetentsikeskus peaks olema liigeste endoproteesimisele keskenduv artroplastika üksus (kulunud liigeste vahetamisoperatsioonidele keskendunud üksus): vajalik tegevusmaht, kompetents ja tahtmine on selleks olemas.

Haigla tööd tervikuna arvestades oleks Metsna sõnul vajalik osakondade finantsiline iseseisvus – võimalus otsustada osakonna tasemel valikute üle ise ja ka oma tegevuse vilju maitsta. Ainuke viis kulusid sisuliselt kontrollida on panna iga kulutaja (st töötaja) oma tegevuse finantsilise otstarbekuse üle järele mõtlema. Reeglina juhtub see siis, kui inimese valikud mingil moel ka tema pangakontol kajastuvad. Otse loomulikult ei tohi

isemajandamise tuhinas ravikvaliteet kannatada ja ignoreerida ei saa ka finantsiliselt vähem võimekate üksuste vajadusi. Mida madalamale on viidud finantsvastutus, seda arukam ja ratsionaalsem on majandamine. Efektisemast tegutsemisest genereeritud vahendeid saaks osaliselt kasutada tulemuspalgaks. See oleks ka haiglale hea võimalus kulusid tõstmata inimesi veelgi paremini motiveerida. Ortopeedia osakond võiks olla pilootprojektiks ja positiivse tulemuse korral saaks omandatud kogemusi ka haigla teistes üksustes rakendada.

Senine töökaik on Vahur Metsnat õpetanud olema tänulik nende päevade eest, mis on täisvereliselt elamiseks antud. Miski peale haiglaolustiku ei õpeta paremini, et kõik võib järsku otsa saada ja midagi siin elus ei tohi võtta iseenesestmõistetavana.

MEENUTUS VÄRVIKAST TÖÖELUST SEPPO KLIINIKUS

Kuidas Vahur purpurjus patsiendi kaineks ehmatas

Oli aasta 1988 ja dr Metsna 10. klassi õpilasena öövalves Seppo Kliiniku operatsioonitoas. Keset ööd hospitaliseeriti enesetappu üritanud purpurjus mees, kes oli nõusunud randme piirkonnas veene. Randmehaavad vajasis õmblemist.

Õösel valves olnud arst ei vaimustunud eriti keset uneaega haavade õmblemisest ja küsis pahuralt, kas Vahur Metsna sooviks proovida. Kuulnud, et noor Vahur pole enne inimest õmmelnud, kostis arst, et kunagi peab ikka esimene kord olema. Vahur otsustas „väljakutse” vastu võtta. Ja nii ta siis asuski värisevi käsi esimest operatsiooni sooritama. Kuni selle hetkeni ajas patsient purjus inimesele omast segast ja ülevoolavat juttu. Peale esimesi pisteid sai aga hoobilt kaineks ning küsis täiesti selge ja arusaadava häälega, kas Vahur ikka teab, mida teeb ja ega see tal ometi esimene kord ei ole. Ömmeldud see haav igatahes kuidagi sai.

Silmakliinik tähistas 30. tegutsemisaastat

Ida-Tallinna Keskhaigla silmakliinik tähistas äsja 30. tegutsemisaastat. Juubelihõngulisel konverentsil esitleti kliiniku ajalugu ning tänapäeva kajastavat juubelikogumikku.

Silmakliiniku edu võtmeks on eelkõige töökas ja kokkuhoidev personal. Meeskonnas on 17 töötajat, kel staaži üle 20 aasta, ning kaheksa inimest, kes haiglaga ühte jalga astunud üle kümne aasta. Pideva arenemise toetamiseks osalevad silmakliiniku arstid ja õed võimalusel täiendkoolitustel teiste riikide silmakliinikutes ja rahvusvahelistel konverentsidel.

2010. aastal sai silmakliinik Euroopa oftalmoloogianõukogu akrediteeringu ning

on tunnustatud oftalmoloogia õppekeskus, mida on tänaseks külastanud kolleegid nii Ungarist, Leedust, Lätist, Valgevenest, Albaaniast, Ukrainast, Saksamaalt kui ka Kongost. Baltikumi silmaonkoloogia keskusega tegutsetakse juba 23 aastat.

2014. aastal tehti Ida-Tallinna Keskhaigla silmakliinikus esimest korda silma sarvkesta alumise kihi ehk endoteeli siirdamine uuel ja märkimisväärselt tulemuslikumal meetodil. Uue, revolutsioonilise meetodiga asendati patsiendil vaid sarvkesta imeõhuke vigastatud kiht, mille läbimõõt on ligi 30 mikronit. „Silmakliiniku juubeliaastal täname endisi ja praeguseid töötajaid ning partnereid suure panuse eest. Üheskoos saavutatu on hinda-

matu väärtusega nii silmakliiniku kui haigla tuleviku silmas pidades,” sõnab kliiniku juhataja dr Artur Klett, kelle sõnul on äärmiselt hea meel, et saame just nüüd esitleda mahukat juubelikogumikku, mis viib lugeja nii sõnas kui pildis tagasi silmakliiniku algusaastasse – aastate jooksul toimunud areng on olnud muljetavaldav.

Praegu pakuvad kliiniku 27 arsti, 51 õde, 18 hooldajat ja 5 mittekliinilise töö tegijat kõrgema etapi oftalmoloogilist abi Eesti põhjapoolsema osa elanikele, teenindades rohkem kui 93 000 haiget aastas. Operatsiooniploki viies operatsioonitoas tehakse aastas üle 9500 silmaoperatsiooni, nendest ligi 6500 on kaeoperatsioonid.

Silmakliiniku juubelikogumik

Tantsus peitub võlu ja energia

Reumatoloogiakeskuse õde Kiie Semidor on aastaid olnud tantsuga seotud. Lapsepõlvest alguse saanud armastus muusika ja liikumise vastu jäi küll vahepealsetel aastatel tahaplaanile, kuid on nüüdseks saanud taas igapäevaelu lahutamatuks osaks.

Kiie ja tema abikaasa avastasid tantsu enda jaoks uuesti pea viis aastat tagasi, kui laste suureks kasvades jäi aega üle, et tõiste tegemiste kõrvalt energiat mujalegi suunata. Kunagine armastus tantsu vastu andis endast taas märku ning nõnda seatigi sammud Nõmme Kultuurikeskuses tegutsevasse Ritmo tantsuklubisse, kus treeneriteks Kulno ja Monika Kabral ning igal nädalal annavad paaril korral tunde Peep ja Ave Vardja. Tunnustatud treenerite käe all ei lasknud edusammud end kaua oodata.

Hobitants – elustiil, mitte pelgalt hobi

Tantsuga on aga nii, et kel liikumine veres, ei see ilma võistlusmomendi ja pingeliste hetkedeta saa. Nii juhtus ka Kiie ning tema abikaasaga – kolm kuud treeninud, tehti neile ettepanek võistlustel osaleda. Avatud inimestena ei olnud vaja kaua mõelda – teeme ära! Täna-seks on algselt kord nädalas enda tarbeks tantsimisest saanud intensiivne neli korda nädalas poolteist tundi kestev treenimine, kus ei saa läbi ka emotsioonideta. Nagu Kiie ise ütleb: „Tantsuplats on paik, kus ilmneb

meie sisemine laps – vahel trotslik, vahel pahane, samas püüdlik ja kiitust vajav –, igaüks omamoodi. Me kõik vajame tunnustust ning tantsimine ja võistlemine on see, mis paneb meid proovile. Kõige enam motiveerib hea enesetunne pärast trenni ja lähedase inimesega koos tegutsemine.”

Kiie on ise andnud tantsule sõrme ning paratamatult on see võtnud üha enam aega ja energiat ka väljaspool tantsuplatsi. Nüüdseks ollakse jõudnud juba C-stardiklassi ning iga kuu osaletakse mõnel võistlusel. Enim tuntakse uhkust Eesti meistrivõistlustel saavutatud 6. koha üle.

Kui uurin, kust hangib Kiie endale ja abikaasale sobilikud kostüümid, kinnitab ta, et kleitide õmblemisel on abiks tuttav õmbleja, kuid tikkimine ja kaunistuste lisamine on saanud tema enda pärusmaaks. Korraga on Kiie kasutusel 2 kleiti ning 3 paari kingi. „Mulle meeldib käsitöö – seega olen harjunud, et lõplikult valmib kostüüm just minu enda käe all. Abikaasa frakk on valminud aga Peterburis just meeste tantsurõivastele spetsialiseerunud õmbleja tööna.”

Enesekindlus ja sära tantsuplatsilt

Tants on see, mis paneb silma särama ning annab energiat ja lisab enesekindlust. Kiie sõnul on tants andnud juurde nõtkust ja mis seal salata – ka füüsiline vorm on märgatavalt paranenud. Väike nohu või palavik saab samuti trennis higistades ühe päevaga

Reumatoloogiakeskuse õde Kiie Semidor sõnul annab tants võimaluse end argimuredest välja lülitada

ravitud. „Tants annab võimaluse lülitada end välja igapäevatoimetustest, töö- ja argimuredest. Särada ja panna end proovile teistega võisteldes, arenedes ning üheskoos aega

veetes,” sõnab Kiie, lisades, et poleks osanud veel paar aastat tagasi arvatagi, et taas nii tõsiselt tantsumaailma tagasi pöördub. Abikaasaga koos on see aga tõeks saanud.

Tähistasime rahvusvahelist enneaegse päeva

Enneaegse sünni päeva eesmärk on toetada enneaegselt sündinud lapsi, nende vanemaid ja lähedasi ning teadvustada ühiskonnas ja leida lahendusi nende muredele, probleemidele ja vajadustele. Eesti vanim sünnitusmaja tähistas 17. novembril solidaarselt maailmaga enneaegse sünni päeva.

Aastate jooksul on enneaegsete laste sündide arv jäänud samaks – see moodustab umbes 7–9% kõikidest elusalt sündinud lastest. Igal aastal sünnib Eestis enneaegsena ligi 900 last.

17. novembril toimusid Ida-Tallinna Keskhaiglas enneaegse sünni päeva raames mitmed vahvad üritused. Ka sel aastal kujundas Keskhaigla koostöös valgusdisaini firmaga Cuu Club ja turvafirmaga G4S Eesti selleks päevaks oma sünnitusmaja sirelilillaks. Sirelililla on enneaegselt sündinute tunnusevärv, see tähistab uue elu algust ja sümboliseerib optimismi. Lilla valguse süütamine enneaegse sünni päeval on ilus žest, millega oma toetusest märku anda – Ida-Tallinna Keskhaigla tänab siinkohal häid partnereid, kellega koostöös on sündinud südantsoojendavad lahendused.

„Enneaegne sünnitus on alati ootamatu

nii lapse vanematele kui ka nende lähedastele. Tihti peavad arstid tegema kiireid otsuseid, et päästa lapse ning sageli ka ema elu. On õnn, kui ema jõuab enne beebi sündi suuremasse keskusesse, kus on naise ja lapse aitamiseks suurima kogemusega personal ning kaasaegsed abistamisvõimused. Pärast lapse sündi on arstidel mitu patsienti – abitu enneaegne beebi ning murelikud vanemad, kelle toetamiseks on vaja palju abi,” on enneaegse lapse ning tema vanemate igakülgne toetamine ITK neonatoloogia osakonna juhataja dr Pille Andressoni sõnul meeskonnatöö.

Keskhaigla sünnitusmaja tähistas sel aastal enneaegse sünni päeva trepikontserdiga – esinema tuli Vanalinna Hariduskolleegiumi muusikakooli viiuliansambel Võlukeeled, järgnes tänuüritus meditsiinitöötajatele, koostööpartneritele ning rinnapiimadoonoritele.

Lisaks andis Wellmark Health tänuüritusel sünnitusmajale pidulikult üle soovidepuu, mis on AbbVie (AbbVie Biopharmaceuticals GmbH Eesti filiaal) kingitus enneaegse sünni päevaks. Soovidepuu autor on kunstnik Anni Varm ning see kaunistab nüüdsest ITK sünnitusmaja neonatoloogia osakonna seina – sellele saab kinnitada kaunid pildid ja kirjad haiglas enneaegselt ilmalvalgust

Suhkruingel kondiitri poolt valmistatud magus üllatus

näinud lastest ning nende edusammudest kasvamisel.

Häid kaasamõtlejaid on veelgi. Tänuüritusel andis Kangadžungel neonatoloogia osakonnale üle kuvöösikatted – igat katet kaunistab soe ja südameküllane sõnum. Suhkruingel kondiitri valmistas keerulise sünnilooga ja enneaegselt sündinud beebide vanematele, kes viibisid sel päeval meie haiglas, väikese magusa üllatuse.

Ühtlasi tänati sel päeva rinnapiimadoonoreid. Keskhaiglas asuval Baltikumi ainsal emapiimapangal on igal aastal umbes 30 doonorit, kes annetavad enneaegsetele lastele kuni 220 liitrit rinnapiima aastas. Sel aastal täitis emapiimapangal kuues tegutsemisaasta.

Tänuulik ollakse iga koguse eest, sest näiteks 1 kg kaaluv pisike sööb esimesel elupäeval vaid 10 ml ehk 1 ml korraga. „Kogu maailmas on see nii, et igas keskus, kus ravitakse väga väikeseid enneaegseid beebisid, kasutatakse nende toitmiseks esimestel päevadel vajadusel doonori rinnapiima. ITK on loonud meil sündinud lastele Baltikumis ainsana selle suurepärase võimaluse ning oleme selle üle uhked. Soodustame just emapiimaga toitmist ning on hea meel tõdeda, et 86,6% enneaegsetest lastest saab haiglast koju pääsedes just emapiima,” rõõmustas emapiimapanka juhtiv lastearst Annika Tiit.

Toimus konverents hooldustööd tegevatele inimestele

Ida-Tallinna Keskhaigla ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli koostöös toimus 19. ja 26. novembril järjekordne konverents hooldustööd tegevatele inimesele – sel korral oli teemaks hooldustöö tervishoiu- ja sotsiaalvaldkonnas.

19. novembri konverentsipäev oli mõeldud eelkõige Ida-Tallinna Keskhaigla hooldustöötajatele, 26. novembril kutsuti kõiki eelregistreerunud väljastpoolt haiglat konverentsi kuulama ja mõttekaaslastega suhtlema.

Hooldustöötajatele mõeldud konverents toimub üle kahe aasta ning sel korral oli konverentsi läbivaks teemaks insuldihaige hooldamine aktiivravis, õendusabi osakonnades, avahoolduses ja hooldekodus. Terve päeva väldanud konverentsil toimusid lisaks erinevatele ettekannetele rühmatööd hooldustöötajate olulisematest kompetentsidest, vahetati mõtteid ning sai esitada teemakohaseid küsimusi.

„Meile kõigile meeldib, kui meie meeskonnas töötab või meie patsientide eest hoolitseb koolitatud, heade teadmiste ja oskustega hooldustöötaja. Konverents on üks võimalustest, kus meie hooldustöötajad saavad juurde uusi teadmisi ja jagada kolleegidega juba omandatud teadmisi ja oskusi,” oli ITK hooldusravikliiniku õendusjuht Eha Rumberg rõõmus, et selline konverents taas teoks saab.

„Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli 8-aastane kogemus on näidanud, et konverentsid on olulised ning oodatud sündmused hooldustööd tegevate inimeste seas. Konverentsiga soovime tunnustada hooldustööd tegevaid inimesi ning anda neile võimaluse omavahel suhelda,” kinnitas ka TTK kutseõppe osakonna juhataja Piret Tamme.

Ida-Tallinna Keskhaigla korraldab hoolitajate konverentsi teist korda, neist tänavune toimus koostöös Tallinna Tervishoiu Kõrgkooliga, kes on korraldanud konverentsi kaheksal aastal, kaasates erinevaid partnereid.

Kangadžungel andis neonatoloogia osakonnale üle kuvöösikatted

Head kolleegid!

On olnud aasta tulvil põnevaid üritusi, ettevõtmisi ja edasiminekuid nii üldist tervishoiumaastikku kui haigla arenguid arvestades.

Ida-Tallinna Keskhaigla jaoks on 2015. aasta olnud eelkõige juubeliaasta, kuid samas on see möödunud uuenduste ja edasiminekute tähe all nii haiglale sisulistes küsimustes kui igapäevatood arvestades. Oleme oma plaanides juhindunud haigla võimalusi ning töötajate ja patsientide heaolu silmas pidades ning on hea tõdeda, et enamik planeeritud teoks saanud. Iseennast kiites või kriitikuna on kokkuvõtteid teha raske – las räägivad meie eest teod, mitte sõnad.

Sel aastal oleme jätkuvalt suutnud kaasajastada haigla keskkonda, parendades seeläbi ravitingimusi, patsientide olmet ning meie töötajate töötingimusi. Varakevadest on patsientidel võimalik abi saada uues viljatusravikeskuses, samuti valmis hooldusravikliinikus vastuvõtuosakond. Seejärel saime uhkusega avada renoveeritud kirurgiakliiniku kaasaegseima meditsiinitehnikaga operatsioonitoad ning sügise hakul ruumikad mugavad perepalatid sünnitusmajas. Sisekommunikatsiooni elavdamiseks ning info edastamiseks on sellest aastast haigla töötajatele abiks uus siseveeb. Valminud on uus koolituslahendus, senisest hõlpsam on koolitustele registreeruda ja neist ülevaadet saada.

Panustame järjepidevalt meditsiini-seadmete uuendamisse – sellest aastast on meie arstide kasutuses näiteks senisest kiiremini ja ohutumalt trombe lõhustav Straub Rotarex seade. Meil on, mille üle üheskoos uhkust tunda.

Sügis on olnud vastukaaluks aeg tunnustada verstaapostide möödumist. Lisaks haigla 230. tegutsemisaastale saime tähistada koolitusosakonna 20. juubelit, nuklearmeditsiini keskus tähistas 25. aasta möödumist esimesest radiojoodravi

protseduurist haiglas ning novembri lõpul täitus silmakliinikul 30. juubeliaasta. Oleme ravivaldkondades Euroopa esirinnas, käime end täiendamas ning võtame vastu kolleege lähemalt ja kaugemalt – näiteks külastasid sel aastal naistekliinikut Afganistani ämmaemandad ning silmakliinikus käis end täiendamas kolleeg Kongo Demokraatlikust Vabariigist –, on olnud tegude rohke aastaga. Juubeliaasta valguses tunnustasime pikaajalise staažiga töötajaid, jagades neile 15, 25 või 35 tööaasta täitumise puhul rinnamärke.

Uus aasta toob kaasa muutusi, mis on loomulik. Muutub aeg ja meie sellega koos. On hea tunnustada, et sel aastal sõlmitud koostöölepe alusel saavad uuest aastast Saare maakonna elanikud meie abil kvaliteetset eriarstiabi nüüd kodus Kuresaare haiglas. Oleme avatud ka mõttele, et tulevikus võiks Tallinna ja Harjumaa elanikele tervishoiuteenuseid pakkuda Tallinna Haigla.

Head kolleegid, on aeg võtta pühade lõpu saginas aeg maha ja mõtiskleda selle üle, mis sel aastal korda saadetud. Teha kokkuvõtteid iseendas ja kollektiivis.

Soovin kõigile kaunist peagi algavat pühadeaega ning rahu südamesse.

Juhatusel nimel
Ralf Allikvee

Aasta õendustöötaja 2015 Leili Pärnupuu: „Ämmaemanda töö on väga vastutusrikas”

Kui kaua olete töötanud ITKs ja miks just siia tulite?

Keskhaiglasse tulin tööle 2001. aastal, varem olin pikalt Võrus sünnitusosakonnas tööl. Kuna siin viljeleti loomulikku aktiivsünnitust, kus naine on sünnituse ajal mõttelt ja tegudest aktiivne, siis just seetõttu saigi valik tehtud Keskhaigla kasuks. Lisaks meeldisid mulle siinsed põhimõtted nõustamise ja sünnitamise osas – oma tööd tehakse väga põhjalikult ning kogu hingega.

Mis rõõmustab ITKs igapäevaselt kõige enam?

Kõige rohkem pakub rõõmu minu ämmaemandatöö ja toredad kolleegid. Vastutus on küll väga suur – põhjalik nõustamine, ravi määramine, uuringute jälgimine jms, kuid just see teebki töö huvitavaks. Noorte naiste jaoks on rasedus üks elevustekitavam aeg nende elus ning väga hea

tunne on neile toeks olla ning teha endast kõik, et nad ei kardaks.

Kuidas peletate töömõtteid? Millega tegelete vabal ajal?

Olen suur muusika austaja, käin väga palju kontsertidel ja teatris. Lisaks igasugune aktiivne tegevus – kepikõnd, ujumine ja värskes õhus käes liikumine. Varem laulsin mitu aastat ka meie haigla segakooris, kuid hetkel mitte. Nüüd käin pigem muusikat kuulamas ja saan sellest energiat.

Mida tundsitate, kui saite teada, et olete valitud aasta õendustöötajaks?

Ikka on tore, kui märgatakse, ning see annab tuge, et töötan hästi. Panustan iga päev oma töösse maksimaalselt ning annan selle heaks endast kõik. Järgmisel päeval lähen aga ikka uue energia ja rõõmsa meelega tööle.

Aasta hooldustöötaja 2015 Merike Veelmaa: „Olen tänulik, et saan oma tööd teha”

Kui kaua olete ITKs töötanud ning miks just siia tulite?

Hooldusravikliiniku III õendusabis olen töötanud juba 3 aastat. Varem töötasin hoopis teises valdkonnas, kuid üks mu sõbranna, kes tol hetkel töötas Keskhaiglas, kutsus mind siia tööle ning ma pole hetkekski oma otsust kahetsema pidanud. Mulle meeldib mu töö väga ning naudin seda iga päev.

Kuidas peletate töömõtteid? Millega tegelete vabal ajal?

Mulle meeldib väga lugeda, eriti meeldivad mulle igasugused kriminullid. Kuna elan maal, siis naudin värskes õhus jalutamist ning vabas looduses viibimist. Lisaks saan varsti ka teist korda vanaemaks – mõned kuud on küll veel jäänud, kuid ootan seda juba väga.

Mis rõõmustab ITKs igapäevaselt kõige rohkem?

Ikka minu osakond ja töökaaslased – kõik on

nii toredad ja abivalmid. Minu töö juures on väga oluline hea kontakti leidmine patsiendiga ning arvan, et see tuleb mul hästi välja. Eks iga töö on omamoodi raske, kuid mulle tõesti meeldib see, mis ma teen, ning olen väga tänulik, et saan seda teha just Keskhaiglas.

Mida tundsitate, kui saite teada, et olete valitud aasta hooldustöötajaks?

Ütlen ausalt – olin väga üllatunud ning arvan, et pean hakkama nüüd horoskoopi uskuma. Eelmise aasta horoskoop ütles mulle, et 2015. aastal töökaaslased tunnustavad mind ja täpselt nii juhtuski. Valiti mind ju ka hooldusravikliinikus oma osakonna parimaks hooldajaks ja nüüd ka aasta hooldustöötajaks. Rõõm on väga suur! Sooviksin väga tänada oma kolleege. Loodan edaspidi sama tubli olla, teisi aidata ning oma kolleegidele nõu ja jõuga abiks olla. Kõik, kes minusse usuvad – suured tänud Teile ning annan endast parima, et te ei peaks minus pettuma.

AASTA TÖÖTAJAD 2015

Aasta Arst 2015 – Vahur Metsna

Aasta Arst 2015 nominent – Tiiu Mäss

Aasta Arst 2015 nominent – Ruth Kivistik

Aasta Õendustöötaja 2015 – Leili Pärnpuu

Aasta Õendustöötaja 2015 nominent – Kaire Somma

Aasta Õendustöötaja 2015 nominent – Svetlana Kuzmina

Aasta Hooldustöötaja 2015 – Merike Veelmaa

Aasta Hooldustöötaja 2015 nominent – Piret Tamm

Aasta Hooldustöötaja 2015 nominent – Marina Derendjajeva

Aasta Kliiniline Tugispetsialist 2015 – Piret Laus

Aasta Mittekliiniline Spetsialist 2015 – Marika Tammaru

Aast Sekretär 2015 – Kaja Seppi

Aasta Klienditeenindaja 2015 – Marju Koks

Aasta Puhastusteenindaja 2015 – Elena Tarasova

Fotod: Egert Kamenik

Meeleolukas jõululaat

Detsembri teisel nädalal toimus esimest korda jõululaat haigla Ravi üksuses. Laadal kauplesid meie haigla hakkajad käsitöömeistrid omavalmistatud käsitööga – väljas oli erinevates tehnikates ja materjalidest ehteid, dekupaažtehnikas tooteid, käsitööseepe, hoidiseid, käsitööleiba, kuumaaluseid, linikuid, vilditud susse, küpsetisi, mitut sorti meeneid, päkapikusse, seelikuid, muid heegeldatud ja kootud tooteid. Samuti olid kohapeale kauplema tulnud kohalikud väikeettevõtjad, kellelt sai soetada käsitööseepe, keraamikat, kosmeetikat, erineva maitsega piparkoogitainast, jõululeiba, ehteid ja palju muud põnevat.

Lisaks oli heategevuslikus korras müügis tööka hooldusravikliiniku kollektiivi südamega tehtud moosid, mahlad, kõrvitsad, seened, mis on imemaitsvad, ning täidavad maitsemeeli ja kõhtu. Nende hoidiste müügist saadav tulu läks hooldusravikliiniku õueala korrastamiseks.

“ Laat oli väga mõnus, huvilisi üllatavalt palju ning suured tänud, et meid endale külla kutsusite.

Artisan Honey, laadal kaupleja

“ Otsin kosmeetikatooteid, leiba, juustu. Väga meeldis see, et müüjad pakkusid aktiivselt tooteid proovida, maitsta.

Marina Sorokina, turundusspetsialist

“ Olin laadal mõlemal päeval ning ostsin ja müüsin ka ise laadal kaupa. Oli tore üritus, kuhu kogunes üllatavalt palju kolleege. Ise müüsin metsseavorsti, mida oleks võinud isegi rohkem kaasa võtta. Väga tänuväärne üritus!

Alice Kodu, EMO sekretär

“ Väga vahva laat oli. Meie tooted pakkusid laadakülastajatele suurt huvi ning tore oli oma tooteid lähemalt tutvustada. Lisaks oli tore näha, mida teised kauplejad pakuvad.

JOIK, laadal kaupleja

“ Sain laadalt endale palju tarvilikku. Väga vahva oli see, et müüjate seas oli samuti meie oma asutuse inimesi. Kindlasti on ka tulevikus sellised üritused teretulnud.

Evelin Märton, diagnostikakliiniku õendusjuht

“ Väga tore ettevõtmine! Uudistamist oli palju ning hea oli näha kui tublid ja andekad kolleegid meil haiglas tööl on. Esile tooksin kindlasti meie tublid patoloogiakeskuse nobenäpud.

Anne Poksi, nukleaarmeditsiinikeskuse juhataja

“ Silma jäid erinevad küpsetised ja hoidised. Saal oli sagimist täis ja tekitas mõnusa jõulumeeleolu.

Eda Peterson, kesklaojuhataja

Keskhaigla 230: Juubilar 20. sajandi sõdade keerises

Dr Arne-Lembit Kõöp

Artikkel on jätk eelmises siselehes ilmunud loole

/.../ Meditsiinilise sisseseade kaasajastamine jätkus, osteti juurde uusi aparate. 1922. aastal alustas tööd röntgenikabinet nii diagnostika kui raviaparaatidega. Radioloogiks sai Voldemar Juss, kes oli nii Tartus kui Saksamaal käinud tutvumas röntgeniseadmete kasutamisega. Samal aastal hangiti ka füsioteraapia võimaluste laiendamiseks diatermiaaparaat ja elektrimassaažiseade. Varasemad elekterravi seadmed oli haigla hankinud 1886. aastal. Oluline sündmus oli ka kummist operatsioonikinnaste kasutusele võtmine, sest senini opereerisid kirurgid paljakäsi. Kiiresti vananevate röntgeniseadmete uuendamiseks eraldas Linnavalitsus raha 1927. ja 1934. aastal. Pärast majanduskriisi 1930. aastatel õnnestus hankida Prantsusmaalt radiumraviks vajalikud preparaadid ja neid hakkas günekoloogiliste haigete ravil kasutama Harald Perli. Kopsukirurgia arendamiseks muretses haigla elektrokoagulatsiooni seadme „Cutor“ ja selle kasutajaks sai kopsuhaigete kirurgilist ravi juurutav E. Kirnmann.

Töötajatele paremate elamistingimuste loomiseks alustati haigla lähedusse haigla personali elamute ehitamisega. 1924. aastal valmis haiglatagusele krundile Herne tänaval töötajatele neli elamut ja lisaks nendele 1930. aastal haigla territooriumil kahekordne kivimaja arstide jaoks.

Haigla sai õppebaasiks Tartu Ülikooli arstiteaduskonna üliõpilastele, Poola üliõpilastele, tulevastele ämmaemandatele ja õdedele kui ka Tallinna Kommerts- ja Kaubanduskooli tütarlastele, keda valmistati ette abiõdedeks.

1937. aastal sai haigla juhtkond linnavalitsusega kokkuleppe uue ravihoone ehitamiseks. Kuulutati välja võistlus, millele esitatud projektidest avati Pritsimajas võistlusnäitus. Komisjon valis välja arhitekt Herbert Johanson projekti. Ehitusega alustati 1937. aasta oktoobris. Tellija võttis väga moodsa välimusega ja praktilise siselahendusega kirurgia-korpuse hoone vastu 6. juunil 1940. Vahepeal alanud Teine maailmasõda ei võimaldanud välismaistel tarnijatel kohale saata elektri-

kaableid. Puudu jäi muustki uuest sisustusest. Vastne hoone tuli paiguti varustada üsna vanade asjadega. 240 voodiga kirurgia-korpus oli viiekordne, esimesele korrusele paigutati administratsioon, röntgenuringud ja ambulatoorium, II ja III korrusele kirurgia palatid ja operatsioonitoad, IV korrusele silma- ja kõrva-, nina-, kurguhaigete palatid ja operatsioonitoad, V korrusele privaatpalatid. 1940. aastal töötas haiglas 27 arsti, nendest 4 kitsama eriala konsultanti. Eesti iseseisvuse ajal oli haigla arenenud jõudsalt tsaariaegsest vaestehaiglast euroopaliku varustatusega Keskhaiglaks.

Linnavalitsus eraldas sünnitus- ja günekoloogiahoone ehitamiseks 400 000 krooni ja seda hakati pärast ettevalmistustööd kohe ehitama. Hoone pidi valmima 1942. aastal, kuid sõja tõttu võttis selle valmimine rohkem aega.

“**Oluline sündmus oli ka kummist operatsioonikinnaste kasutusele võtmine, sest senini opereerisid kirurgid paljakäsi**”

Nõukogude okupatsioon 1940. aastal tõi haigla uue nime – Tallinna I haigla, peaarstiks jäi edasi Eduard Soonets. Esimestel nõukogude aastatel Tallinna Keskhaigla arstid repressioonide alla ei sattunud. Uus kord pani haiglas tööle nõukogude korrale iseloomulikud organisatsioonid: kommunistliku partei, komsomoli ja ametiühingute algorganisatsioonid ning muidugi ka NKVD „koputajate“ seltskonna. Keskhaiglas avati mais 1941 Vabariiklik Vereülekande Jaam, kus verd võtsid, konserveerisid ja jaotasid kirurgid Hermann Rossmann, Bruno Habicht ja Peeter Sepp.

Saksa-Vene sõja alguses oli Saksa vägede pealetung Eestimaa pinnal edukas, kuid takistused tekkisid Läänemaal. Punaarmee murdmiseks ja sealt edasi liikumiseks tuli sakslastel kohale tuua täiendavaid jõude. Mitmed Punaarmee üksused koondati enamlaste taganemisel Eesti pinnalt Märjamaa juurde ja paisati kaitselahingutele, et nõukogude asutuste personal ja sõjaväeüksused saaksid evakueeruda Tallinnast meritsi.

Lahingutes oli palju langenuid ja haavauid mõlemal poolel. Märjamaa lahingutes haavatud punaarmee abistati rindelähedastes välihospidalides, kuhu transportiti sõiduautoga Keskhaigla vereülekandejaamas valmistatud verd. Rinde Tallinnale lähenedes toodi haavauid ka Tallinna I haiglas. Raviasutusse määrati komissariks Punaarmee komandör. Nii uue kui vana kirurgia-korpuse operatsioonitoad töötasid täiekoormusega. Abi saanud haavatud läksid tagasi rindele või viidi sanitaarautodega laevadele, transportidks Leningradi ühtse

Vastsündinute osakond 1950. aastatel

laevade konvoina. Lõpuks tuli Punaarmee kõrgemalt väejuhatuselt korraldus Tallinn maha jätta. Laevadele oli viidud üle 6000 haavatu transportidks Leningradi ja Kroonlinna. Haavatu, võimuorganite ja sõjaväelaste evakueerimine Tallinnast laevadega ei olnud eriti õnnestunud plaan. Enamus konvoi laevadest (91 laeva) uputati saksa lennukite poolt või sattusid miinide otsa. Vaid vähestel laevadel õnnestus jõuda haavatutega sihtkohta Kroonlinna või Leningradi. Saksa okupatsiooni ajal jäi haigla nimi muutmata. Peaarstina tegutses edasi E. Soonets, kes oli sel kohal 1943. aastani, kui hakkas tegema ettevalmistusi saabuva nõukogude korra eest põgenemiseks. Ta jõudiski lõpuks koos abikaasa ja vanema tütreaga Saksamaale. Tema järel sai peaarstiks James Raukas, kes oli sel kohal Saksa okupatsiooni lõpuni ja põgenes siis Rootsi. Saksa sõjaväe tagalahospidal võttis oma käsutusse 270 haiglavoodit arvatavasti vastvalminud kirurgia-korpuses. Linnarahva kasutada jäid vana kirurgia-korpus ja teised haigla maa-alal paiknevad hooned.

Rindejoonest küllaltki kaugel paiknev Tallinn elas okupeeritud linna elu: toidutšekid, esmatarbekaupade puudus, akende pimendamine, õhuhäired. Nooremaid mehi kutsuti alul vabatahtlikult sõjaväkke, kuid 1944. aasta alguses kuulutati välja mobilisatsioon. Sõjaväest pääsemiseks ja hirmust nõukogude okupatsiooni taastumise eest põgeneti Soome ja Rootsi nii ükski kui perekondadega. 9. märtsi 1944 pommirünnak löi elu segamini nii Tallinna linnas kui Tallinna I haiglas. Haigla territooriumile langes 38 pommi, vana haavaosakonna hoone hävis täielikult, nõudes ka kolme haige elu. Seal hävinesid väärtuslikud günekoloogia- ja silmaosakonna operatsioonitoad. Haigla arstide elamu süttis pommi, põles kiiresti koos elanike varaga. Uus haavaosakonna hoone sai 2 pommitamust: purunesid aknad, rikutud oli veevärk ja küttesüsteem.

Haigla ei saanud taastamistööde tõttu töötada üle kahe kuu. Linnast väljas Lagedil leiti koht sünnitus- ja günekoloogiaosakonna avamiseks, teiste haigete ravi jätkus haigete raviks kohandatud hoonetes Ruilas ja Jõgisool. Märtsipommitamise järel käis kirurg Benno Äniline opereerimas Tõnismäe haiglas, kuhu Tartust oli appi saadetud ka prof Ulrich Karell ja prof Valter Hiie. Haigla uues kirurgia-korpuses taastus töö juunis ja sinna kolis ka Saksa sõjaväe välihospidal. Septembris 1944 lahkusid Saksa väed Eestist. Tallinnast evakueeriti laevadega nii haavauid, sõjaväelasi kui tsiviilelanikke. Mitu laeva uputati nõukogude lennukite poolt.

Ka Keskhaigla arste põgenes välismaale. 1940. aastal tööl olnud 27 arstist pääses välismaale 14. Pärast võimuvahetust jätkas endistest arstidest tööd 6: kirurgid Georg Järvekülg, Benno Äniline, sisearstid Adda Mardna, Armilde Äniline, bakterioloog Salme Mänd-Lõvi ja röntgenoloog Voldemar Juss. Peagi saabus varem volontäärina töötanud

Julius Paldrok. Peaarstiks sai detsembris 1944 Punaarmeest tulnud Aleksander Taumi. Oktoobris tulid tööle Rudolf Mürsepp kõrva-nina-kurguhaiguste osakonna juhatajaks ja siseosakonna juhatajaks Leida Tälli, kes hiljem oli Vabariikliku IV haigla osakonnajuhataja. Lühikest aega töötas haiglas günekoloog Konstantin Elbing.

1945. aasta jaanuarist said uuteks töötajateks günekoloogiaosakonna juhataja Erna Konsap, günekoloogid Jaak Rebane, Karin Aleksejeva ja kirurg Linda Espar. Venemaa eestlastest suunati 1947. aastal peaarstiks Leningradis blokaadi ajal töötanud Justin Norman, haiglasse võeti tööle ka tema abikaasa, kirurg Jelena Kirillova ja kirurg Arnold Seppo.

Ehkki tööle tuli ka varem teistes asutustes töötanud arste, oli tekkinud soodus olukord nõukogude võimule ustavate teistest rahvustest arstide Keskhaiglasse tööle suunamiseks. Nende seas oli Venemaa eestlasi, sõjaväest demobiliseeritud, ohvitseride abikaasasid ja ka üksikuid ülikooli lõpetamise järel töökohale suunatud. Venekeelsele asjaajamisele mindi täielikult üle 1950. aastal, kui peaarstiks sai Zora Edlerskaja. 1949–1950 vangistati nõukogude vastaste elementide likvideerimise kampaania käigus mitu väljapaistvat spetsialisti: kirurgid Georg Järvekülg, Julius Paldrok, kõrva-nina-kurguarst Rudolf Mürsepp, günekoloog Ernst Säge. Kirurgide seas olid 1956. aastaks pooled Tartu ülikooli lõpetanud ja teine pool juba Venemaa ülikoolide diplomiga.

“**Haigla ei saanud taastamistööde tõttu töötada üle kahe kuu**”

Haigla majanduslik olukord oli sõja järel pikka aega vilets. Nagu varemgi pärast sõda, kasvatati haigla toidujäätidega Juuru vallas asuvas abimajandis sigu ja põllusaadusi haigete toidusedeli parandamiseks. Ravimitele oli päevas ette nähtud 20 kopikat ja seda kontrollis peaarst apteegiraamatu allkirjastamisega. Sidemeid pesti ja kasutati korduvalt, kummikinnaste aukudele pandi liimiga paigad.

Haigla uus sünnitusmaja valmis 1949. aastal. Selle ehitasid lõplikult valmis Saksa sõjavangid. Uus maja täitus kohe sünnitajate ja günekoloogiliste haigete. Pärast 1950ndaid paranes haigla materiaalne olukord pikemaajaks: avati uued osakonnad, remonditi sõjas kannatada saanud hooned. Uuendati meditsiinilisi seadmeid ja inventari, mida sai hankida Nõukogude Liidust. Haigla sai rahuldavalt tegutseda. Kommunistliku Partei eesmärkidele vastavalt jätkus venestamise programm. Tööle võeti haiglas venekeelset personalit – ja see kõik jätkus kuni Eesti taasiseseisvumiseni.

Tänavu sügis sai haigla väärilt tähistada 230. aastapäeva, olles tõusnud kõrgetasemelise meditsiiniabi pakkuvaks asutuseks.

Keskhaigla kirurgia-korpus enne IV–V korruse rekonstrueerimist.

Haigla fotode näitus kutsub ajalugu nautima

Ravi tn üksuse C-korpuse 1. korruse koridoris on nüüdsest väljas haigla ajalooliste fotode näitus. Fotosid on 27 ning need kaunistasid varem ajutiselt ITK 230. juubeli pidustuste ajal Estonia teatri seinu.

Fotodel on kujutatud haigla hooneid erinevatel ajastutel – osa fotodel olevatest hoonetest on tänaseks hävinud, osade ehitamisprotsess on jällegi fotodele talletatud.

Lisaks on fotodel kujutatud erinevaid protseduure, meditsiinilisi instrumente, kliinikute ja osakondade siseruume, pisikesi ja suuri patsiente jm.

Iga foto juures on silt, millel pildi lühike kirjeldus – millise hoonega tegu, millisest ajastust foto pärit on ning kas hoone on tänaseks säilinud või ei.

Tulge näitust nautima ning täiendama teadmisi ITK ajaloo!

Osaleme Unistuste tööandja konkursil

Ida-Tallinna Keskhaigla konkureerib koos paljude tunnustatud ettevõttega Marketingi Instituudi korraldataval konkursil „Unistuste tööandja 2016“.

Unistuste tööandja tiitel põhineb neljal erineval vaatel: missugusena näevad juhid oma organisatsiooni kui tööandjat ning missugusena näevad praegused, endised ja potentsiaalsed töötajad sama organisatsiooni. Unistuste tööandja tiitli on pälvinud 2013. aastal Sisekaitseakadeemia ning 2014. aastal LHV Pank AS. Sel aastal kandideerib tiitlile 28 organisatsiooni, lisaks meile näiteks

ka TransferWise, AS Swedbank, Elisa Eesti AS, Coca-Cola Eesti AS ja RMK.

Kuni 10. jaanuarini oodatakse konkursil „Unistuste tööandja 2016“ osalevate ettevõtete kohta töötajatelt teavet.

Ankeedi täitmine on lihtne ja võtab aega vaid mõne minuti. Selle eesmärk on välja selgitada, kui heaks tööandjaks peavad töötajad asutust või ettevõtet, kus töötavad.

Konkursi võitjad kuulutatakse välja konverentsil „Unistuste tööandja: 100 ideed“, 28. jaanuaril 2016.

Tee oma hääl kuuldavaks ning aita Ida-Tallinna Keskhaigla lähemale „Unistuste tööandja 2016“ tunnustusele!

Väärikas elust lahkumine on Eesti inimestele oluline

Korraldasime koostöös Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli teadlastega 3. novembril mõttekoja teemal „Elada väärikalt, lahkuda väärikalt“. Enne mõttekoda viis Turu-uuringute AS oktoobris 2015 läbi uuringu, milles osales 1000 vastajat vanuses 15 ja vanemad üle Eesti. Uuringu eesmärgiks oli selgitada välja, kui oluliseks Eesti elanikkond väärikalt elust lahkumise teemat peab.

„Elu viimasel etapil võib inimene haigustest tulenevalt olla abitus olukorras. Selles eluetapis on võimalik pakkuda inimesele väärikat ja vaevuste leevendamist ning head, inimese vajadustest lähtuvat professionaalset hoolt, aidates nii väärikalt elust lahkuda. Meie jaoks on tähtis teema senisest aktiivsem avalikkuse ette toomine ning inimeste kaasamine mõttevahetusse,“ selgitas hooldusravikliiniku direktor Eve Karmo küsitluse tagamaid.

Uuring näitas, et mida vanem oli vastaja,

seada olulisemana ta väärika elust lahkumise teemat enda jaoks pidas. Kõige olulisem on see vanimale inimeste rühmale. Üle 74-aastastest inimestest pidas koguni 92% seda ühiskonnale oluliseks teemaks.

Turundusjuhi Inge Suderi sõnul mängib teema olulisuse juures samuti rolli lai silmaring ning haritus. „Kõrgharidusega inimeste seas on väärikas lahkumine oluline 92%le, alg- ja põhiharidusega inimeste puhul on see protsent 80. Oma osa väärika elust lahkumise teema juures on ka sool – oodatult on see olulisem naistele. 91% vastanud naistest tundis, et teema neid puudutab,“ lüüsis Suder.

Mõttekoja paneeldiskussioonil püüti leida suunda küsimusele: Kuidas edasi? Diskussioonil arutlesid teema üle sotsiaalkaitseminister Margus Tsahkna, riigikoju sotsiaalkomisjoni liige Helmen Kütt, Tallinna Ülikooli õppejõud Marju Kõivupu ja ajakirjanik, vähivähi fondi „Kingitud elu“ juht Toivo Tänavsuu, arutelu juhtis Hannes Hermaküla. Mõttekotta kogunes peaaegu 100 kaasamõtletajat.

Ristsõna

*	edas-tama	Taara ...!	avar	muund-kärbus	eremiit		
						LAHENDUSE algus	obri
Koostas Jaak EAMETS	talvel eriti vajalikud	alla langema	tervislik jook	LAHENDUSE lõpp	Leedu domeen	pajats humorist	virr-varr
pidu veebruaris						Rootsi kroon	
vanake, keda pole nähtud						vanuse igihaljas värvus	
pärimuslaulja					valvel (vene k.) vulkaan Jaapanis		
paluva					Soome kirjanik	tervislik hobi	"kapsaraud" põrandakate
sega-vereline järglane					tund (saksa k.) parkla		hulka
kinnituselund					mitte taga ülem-		
naisenimi		Moškvõ USA relv			Eesti luuletaja	õigus (lad. k.)	
täht WC uktsel		E. Tode romaan	nii (ingl. k.)				
lapsivanemal					Aafrika loom		
Vana-Rooma elumaja					linn Itaalias		

Lahendused palume saata toimetus@itk.ee. Eelmise ristsõna õige vastus oli "Härjapea jõgi". Täname kõiki, kes leidsid aega lahendada ja oma vastuse saata. Loosiõnn naeratas sel korral Virge Sellenbergile. Võitjaga on võetud ühendust.

*Jõuluootuses täitub hing
Rõõmuga tehtust
ja sellest, mis teel
Annab aimu uus aastaring ees*

*Kaunist jõuluaega ja
hoolivat uut aastat!*

Ida-Tallinna Keskhaigla

Haigla ajaleht ootab kaastöid

Kui sul on mõtteid, tähelepanekuid või ideid, mida lugejateni tuua, ära karda neid paberile panna. Head mõtted ja vihjed on alati teretulnud! Ootame järgmistesse ajalehenumbritesse kaastöid aadressil toimetus@itk.ee.

Head mõttelendu!

ITK Sõnumid: toimetus@itk.ee

Kujundaja: Gerda Suumann

Trükk: KNT Meediad, kogus 1200 eks

Toimetaja: Keeletoimetuse OÜ

Detsembrikuu leht on trükitud loodussõbralikule 100% taastoodetud paberile Cyclus Offset